

[ELS ARGUMENTS]

3. INTERVENCIONS ORALS

RESUM DE LES INTERVENCIONS ORALS A LA PONÈNCIA DE J.M. TERRICABRAS

- MAVI DOLÇ manifesta que no té cap fe en les institucions, com a elements que han de vetllar perquè la llengua catalana tingui poder.

- JOAN M. ROMANÍ pregunta quina és la valoració que fa el ponent sobre la Declaració Universal dels Drets Lingüístics que proclama com un dret individual el dret al monolingüisme, que portat a l'extrem porta a la incomunicació.

- MIQUEL STRUBELL vol saber si el ponent comparteix amb ell la frase "Entre el fort i el feble, la llei allibera i la llibertat oprimeix".

- ALBERT FABÀ està d'acord amb el ponent que és difícil parlar de drets lingüístics, però sí que es podria parlar de drets lingüístics que es dedueixen d'un altre dret fonamental.

- RAFAEL TORNER comenta un aspecte sobre llengua i poder. A partir de l'exemple d'un professor universitari que es troba amb un alumne que no entén el català i que, en aquest cas, el professor es transforma en institució que pot decidir, argumenta que no es poden oposar idees més o menys abstractes a persones i situacions molt concretes. S'ha de lluitar amb coses concretes contra coses concretes.

- ALBERT VILLAVERDE pregunta com es pot conjuminar el meu desig de poder tenir una llibertat amb el fet que molts dels factors que determinen aquest entorn social no depenen del meu grup lingüístic, sinó d'un grup lingüístic extern.

• JOSEP M. FORT ha trobat molt interessant la formulació que desvincula la relació directa entre la llengua i els drets individuals, pel fet que la comunicació és un dret *essencialment* social, que exigeix l'acord entre els interlocutors. Demana al ponent si les seves propostes per orientar la solució del conflicte lingüístic que vivim aquí les podria concretar en relació amb els usos interpersonals. Creu, d'altra banda, que s'ha de recuperar la consideració de la llengua com un pacte, com una convenció.

• ALBERT FABÀ no creu que les societats "normals", des d'un punt de vista lingüístic, siguin Alemanya, França o Madrid. Manifesta que la tendència és anar cap a societats més multilingües i que, d'altra banda, a Catalunya no podem plantejar-nos com a model de normalitat lingüística, el model monolingüe.

• JOSEP M. AYMÀ pregunta si el ponent seria partidari que ha de ser la mateixa població qui s'ha d'apel·lar la seva consciència per usar el català en conversa amb un castellanoparlant o ha de ser la màxima autoritat democràtica.

• MIQUEL ÀNGEL PRADILLA manifesta que està d'acord amb l'entroncament territorial de les llengües. Després parla del pacte lingüístic. Creu que quan la nostra sociolingüística ha deixat de banda el conflictivisme i ha entrat en una anàlisi sociolingüística estrictament funcional, s'ha traslladat a la societat una mena d'anestèsia que s'ha transmutat en desmobilització.

RESUM DE LES INTERVENCIIONS ORALS A LA PONÈNCIA D'A. BRANCHADELL

• JOAQUIM TORRES està d'acord amb el ponent en els punts següents: amb el fet que no es pot intervenir des de l'Estat en l'ús interpersonal del català, que cal trencar aquesta norma de convergència per reforçar el català dins la vida social, i que el que es tracta és reforçar la llengua sense dir que això és perquè la gent canvia de llengua. No està d'acord en què en els darrers 20 anys no s'ha erosionat l'ús de la llengua. Ho argumenta tot dient que hi ha hagut una disminució de l'ús del català com a llengua familiar. A l'argument del ponent que diu que com no hi ha hagut erosió del grup lingüístic durant aquests 20 anys, és que la norma de convergència cap al castellà no redueix el nombre del grup lingüístic, Torres diu que ell faria l'argument a l'inrevés, és a dir, que hi ha hagut una certa erosió del grup lingüístic, però hagués estat més forta si no hagués hagut una minoria de gent que ha trencat d'una forma o una altra, la norma de convergència al castellà.

• ALBERT FABÀ troba una mica exagerat que el ponent redueixi la discussió sobre la norma de convergència al castellà a una situació d'emergència, en la qual el català estigués en perill de desaparició. La discussió, segons Fabà, hauria de ser com podem fer que l'ús del català augmenti més, encara que no estigui en perill d'extinció.

• MIQUEL STRUBELL agraeix al ponent dues coses. Primera, que fa una feina molt arriscada, però molt necessària, és a dir, mira de trobar les esclatxes a les

teories que ens amenacen. Segona, perquè ens ha indicat vies de futur possibilitats: campanyes de les administracions per afavorir l'ús lliure del català, i subvencions per donar suport a entitats que tenen aquest objectiu. Finalment, es refereix a com aconseguir superar els efectes d'una campanya absolutament il·legítima, però legítimament.

- DOLORS ARENY considera que la norma d'adaptació lingüística usada pels catalanoparlants no obeeix únicament al fet de pensar que l'interlocutor/a és castellanoparlant, sinó que hi ha altres factors contextuals que incideixen en la tria. Creu que els estudis qualitius aportarien moltes dades, en el sentit que l'adopció d'aquesta norma no és igual en públic que en privat ni en el mateix àmbit.

- JOSEP M. AYMÀ informa que des del GCS mai no s'ha pensat que hi ha un sentit coercitiu ni un sentit d'afirmació catalana en el fet que l'Administració ha d'incentivar l'ús interpersonal del català. Afirmar que del que es tracta és que la població convergeixi a la llengua catalana, com a lingua franca, des d'un punt de vista d'interlocució general.

- BRAULI MONTOYA diu que pot corroborar amb estudis i amb experiència personal, que el fet de la convergència idiomàtica ha dut als valencians a un punt trist d'abandó de la llengua, especialment en el cas d'Alacant.

- MONTSERRAT BADIA aporta dues idees. Primera: Seria interessant obtenir dades de les actituds dels castellanoparlants i fer-les públiques. Segona: Atès que els ciutadans portuguesos s'adapten al castellà, nosaltres l'argument que fem servir és que això és una actitud discriminatòria.

- FRANCESC VALLVERDÚ manifesta que ell aplica, per tradició, la norma de no convergir, a Catalunya. Es troba sorprès perquè, en estudis distints, les dades entre els que convergeixen i els que no convergeixen siguin tan diferents. Creu que estem molt malament d'informació directa. Es mostra perplex per tal com vénen reflectides les xifres i tal com són analitzades per tothom. Finalment, manifesta que a vegades estem pensant en un país mític, en un país passat. La joventut actual té unes pautes de conducta, entre les quals la lingüística, molt diferents i que nosaltres ens hem d'aprofitar d'aquesta situació.

- MIQUEL ÀNGEL PRADILLA diu que tots estem d'acord en què hi hagi una planificació lingüística *de dalt a baix*, auspiciada des dels poders autonòmics, que no renunciï al foment dels usos interpersonals en català; però, alhora, convé que hi hagi una planificació lingüística *de baix a dalt*, impulsada des de la societat civil, que convergeixi en els mateixos objectius i assumeixi un paper vigilant del capteniment oficial.